

Leçon 5

Zdania wzorcowe

Monique: Voici Ania. Voilà un hamster. Il est très grand. C'est le hamster d'Ania. C'est son hamster.

Ania: Et voilà Pierre. Monique est avec lui. Pierre est un ami de Monique. Il est son ami. Monique est une amie de Pierre. Elle est son amie.

Monique: Voici une maison. C'est une très grande maison. C'est la maison de Pierre. Où est Pierre? Il est à la maison. Il est chez lui. Où est Ania? Elle est à la maison. Elle est chez elle.

M: Oto Ania. Oto chomik. On jest bardzo duży. To chomik Ani. To jej chomik.

A: A oto Piotr. Jest z nim Monika. Piotr jest przyjacielem Moniki. On jest jej przyjacielem. Monika jest przyjaciółką Piotra. Ona jest jego przyjaciółką.

M: Oto dom. To jest duży dom. To jest dom Piotra. Gdzie jest Piotr? On jest w domu. Jest u siebie. Gdzie jest Ania? Jest w domu. Jest u siebie.

Słownictwo

grand

grande

ami (m.)

amie (f.)

maison (f.)

duży

duża

znajomy, kolega, przyjaciel

znajoma, koleżanka, przyjaciółka

dom

où	gdzie, dokąd
chez	u
Il est chez lui.	On jest u siebie.

Dialog

- Ania: Bonjour Pierre. Où est ton amie Monique?
 Pierre: Elle est chez moi. Elle est avec mes chats.
 Ania: Et où sont-ils au juste? Ils ne sont pas ici.
 Pierre: Ils sont dans la chambre à côté.
 Ania: Et pourquoi est-elle avec tes chats? Elle aime les animaux?
 Pierre: Ah oui, elle aime beaucoup les animaux. Elle joue toujours avec eux.
 Ania: Pourquoi?
 Pierre: Comme ça. Parce qu'elle aime jouer avec les animaux, voilà.
 Ania: Et comment joue-t-elle avec eux?
 Pierre: Elle a une pelote de fil. Ils jouent avec la pelote.
 Ania: Et toi, tu ne joues pas avec eux?
 Pierre: Bien sûr que non. Je suis un homme sérieux et très occupé. Je travaille.

- A: Dzień dobry, Piotrze. Gdzie jest twoja przyjaciółka Monika?
 P: Jest u mnie. Jest z moimi kotami.
 A: A gdzie oni właściwie są? Nie ma ich tutaj.
 P: Są w pokoju obok.
 A: A dlaczego ona jest z kotami? Lubi zwierzęta?
 P: Tak, ona bardzo lubi zwierzęta. Zawsze bawi się z nimi.
 A: Dlaczego?
 P: Tak sobie. Bo ona lubi się bawić ze zwierzętami, oto dlaczego.
 A: A jak ona z nimi się bawi?
 P: Ma kłębek nici. Bawią się tym kłębkem.
 A: A ty się z nimi nie bawisz?
 P: Oczywiście że nie. Ja jestem poważnym i bardzo zajęтым człowiekiem. Ja pracuję.

Słownictwo

au juste	właściwie
ici	tutaj
Ils ne sont pas ici.	Nie ma ich tutaj.
dans	do, w; także: za, po upływie (czas)
chambre (f.)	pokój
à côté	obok, niedaleko
pourquoi	dłaczego
animal (m.), animaux (pl.)	zwierzę, zwierzęta (l.mn.)
elle aime	ona lubi
aimer	lubić, kochać
beaucoup	bardzo; dużo
joue	bawi się
jouer	bawić się
toujours	zawsze
comme ça	tak sobie; tak, w ten sposób
parce que	bo, ponieważ
pelote (f.) de fil	kłębek nici
homme (m.)	mężczyzna, człowiek
sérieux, sérieuse	poważny, a
occupé(e)	zajęty, a
je travaille	pracuję
travailler	pracować

Wariant dialogu

Ania:	As-tu une grande maison?
Paul:	Oui, j'ai une grande maison. J'habite une grande maison. Et toi?
Ania:	Moi, je n'ai pas de maison. J'habite dans un très grand immeuble.
Paul:	Qui habite avec toi?
Ania:	Mon chien Médor. Il est très sympa.
Paul:	Pourquoi habites-tu avec un chien?

Ania: Parce que j'aime les chiens. Et toi, tu n'aimes pas les chiens?
 Paul: J'aime les chiens, mais je suis toujours occupé.

A: Masz duży dom?

P: Tak, mam duży dom. Mieszkam w dużym domu. A ty?

A: Ja nie mam domu. Mieszkam w bardzo dużym bloku.

P: Kto mieszka z tobą?

A: Mój pies Médor. Jest bardzo sympatyczny.

P: Dlaczego mieszkasz z psem?

A: Ponieważ lubię psy. A ty nie lubisz psów?

P: Lubię psy, ale jestem ciągle zajęty.

■ *Słownictwo*

habiter

mieszkać

**habiter une maison = habiter
 dans une maison**

mieszkać w domu

immeuble (m.)

budynek, gmach, blok

■ *Wariant dialogu*

Monique: Avec qui aimes-tu jouer?

Ania: J'aime jouer avec ton chien.

Monique: Et où joues-tu avec lui?

Ania: Chez vous, dans ta maison.

Monique: Et comment joues-tu avec mon chien?

Ania: C'est mon secret.

M: Z kim lubisz się bawić?

A: Lubię się bawić z twoim psem.

M: A gdzie z nim się bawisz?

A: U was, w twoim domu.

M: A jak bawisz się z moim psem?

A: To mój sekret.

Słownictwo

comment
secret (m.)

jak
tajemnica, sekret

Objaśnienia

Przymiotniki dzierżawcze

Analogicznie do przymiotników dzierżawczych **mon, ma, mes**, dla drugiej osoby liczby pojedynczej (**tu**) mamy **ton, ta, tes**, a dla trzeciej – **son, sa, ses**.

	rodzaj żeński	rodzaj męski	liczba mnoga
I osoba (<i>ja</i>)	ma	mon	mes
II osoba (<i>ty</i>)	ta	ton	tes
III osoba (<i>on, ona</i>)	sa	son	ses

Jednak w przypadku III osoby liczby pojedynczej przymiotniki dzierżawcze funkcjonują nieco inaczej niż w języku polskim. Porównaj:

Piotr ma psa. To jest **jego** pies.

jego

Pierre a un chien. C'est **son** chien.

son (bo **un** chien)

Piotr ma żonę. To jest **jego** żona.

jego

Pierre a une femme. C'est **sa** femme.

sa (bo **une** femme)

Monika ma psa. To jest **jej** pies.

jej

Monique a un chien. C'est **son** chien.

son (bo **un** chien)

Monika ma sukienkę. To jest **jej** sukienka.

jej

Monique a une robe. C'est **sa** robe.

sa (bo **une** robe)

Jak z tego wynika, w języku polskim w trzeciej osobie liczby pojedynczej zaimek dzierżawczy zgodny jest co do rodzaju gramatycznego z „posiada-

czem”. W języku francuskim niejako odwrotnie – zaimek zgodny jest z „obiektem posiadanym”. Gdybyśmy więc mieli przetłumaczyć na polski np. takie oto zdanie (wyrwane z kontekstu):

Voilà son chien. – nie możemy tego dokonać, nie dowiedziawszy się uprzednio, któż to właściwie ma tego psa. Jeżeli mężczyzna, to zdanie odpowiada polskiemu *Oto jego pies*, natomiast jeśli kobieta – *Oto jej pies*.

Jeśli **son ami** oznacza *jego kolega*, to *jego koleżanka* powinno brzmieć **sa amie**, gdyż **amie** jest rodzaju żeńskiego. Mówimy jednak **mon amie**, **ton ami**, **son amie**, gdyż dwie samogłoski **a** nie mogą się spotkać. Porównaj objaśnienia do lekcji 3.

Inne przykłady:

son mari – jej mąż

sa femme – jego żona

sa maison – jego/jej dom

sa table – jego/jej stół

son cahier – jego/jej zeszyt

son livre – jego/jej książka

■ *Stosowanie przymiotników dzierżawczych*

Przymiotników dzierżawczych używamy w języku francuskim częściej niż w polskim, toteż w tłumaczeniu można, a nieraz należy je opuścić:

Monsieur Chirac avec sa femme. – Pan Chirac z żoną. (dosł. *ze swoją żoną*)

■ *Przymyki avec oraz chez*

Przymyki **avec** – z oraz **chez** – u łączą się z zaimkami osobowymi akcentowanymi, np.

Il est avec moi. – Jest ze mną.

Il est chez lui. – Jest u siebie.

Nie można powiedzieć np.: **avec je**, **chez il** itd.

U siebie brzmi inaczej, gdy mówimy o mężczyźnie **chez lui** (dosł. *u niego*) niż gdy mówimy o kobiecie – **chez elle** (dosł. *u niej*). Porównaj z językiem polskim:

Piotr jest u siebie. – **Pierre est chez lui.**

Ania jest u niego. – **Ania est chez lui.**

Ania jest u siebie. – **Ania est chez elle.**

Piotr jest u niej. – **Pierre est chez elle.**

■ *Różnice w rodzaju gramatycznym*

Wyrazy polskie i francuskie oznaczające tę samą rzecz mają często różny rodzaj gramatyczny, np.

dom (rodzaj męski) – **une maison** (rodzaj żeński)

praca (rodzaj żeński) – **un travail** (rodzaj męski)

Jest to jeszcze jeden powód, by uczyć się każdego nowego rzeczownika łącznie z rodzajnikiem. Nie możesz nie pamiętać, jakiego rodzaju jest dany rzeczownik!

■ *Inwersja po wyrazach pytających*

Po wyrazach pytających, takich jak: **où** – *gdzie*, **pourquoi** – *daczego*, **comment** – *jak* występuje inwersja, charakterystyczna dla zdania pytającego, podobnie jak przy wyrazie **qui**.

Où es-tu? – Gdzie jesteś?

Pourquoi est-il chez elle? – Dlaczego on jest u niej?

Comment joues-tu avec mon chien? – Jak się bawisz z moim psem?

■ *Czasowniki z pierwszej grupy zakończone na -er*

Czasowniki kończące się w bezokoliczniku na **-er**, takie jak **jouer**, **aimer**, **travailler**, mają formy mówione nie różniące się od siebie dla wszystkich osób liczby pojedynczej oraz dla III osoby liczby mnogiej. Różnią się natomiast w piśmie:

je/(j'), il, elle – **joue, travaille, aime**

tu – joues, travailles, aimes
ils, elles – jouent, travaillent, aiment

■ *Pytanie z inwersją w III osobie liczby pojedynczej*

Przy pytaniu inwersyjnym w III osobie liczby pojedynczej postępujemy tak samo jak przy czasowniku **avoir** (patrz lekcja 3), tj. wstawiamy spółgłoskę **-t-**:

Joue-t-il...? – Czy on gra...?

Joue-t-elle? – Czy ona gra...?

Aime-t-il...? – Czy on kocha...?

■ *Czasownik **aimer** z rodzajnikiem*

Elle aime les animaux. – Lubi/Kocha zwierzęta.

W zdaniu tym chodzi o zwierzęta „w ogóle”. Używamy wtedy rodzajnika określonego.

Elle aime le chien de son mari. – Ona lubi psa swojego męża.

W tym zdaniu mówimy o konkretnym zwierzęciu. Używamy wtedy także rodzajnika określonego.

Zapamiętaj!

Z czasownikiem **aimer** nie używamy rodzajników nieokreślonych.

Ćwiczenia

ĆWICZENIE 1. Wskaż właściwą formę, aby utworzyć zdanie.

1. – Où est _____ mari? – Il est à Paris.
a. tes b. ses c. ton d. ta
2. – Pourquoi est-il à Paris? Et avec qui? – Ce sont les secrets de mon mari. À vrai dire, je n'aime pas _____ secrets.
a. tes b. ses c. ton d. ta
3. C'est la maison de Alice. C'est _____ maison.
a. tes b. ses c. sa d. ta

4. Elle aime le chien de ___ mari.
a. son b. ses c. sa d. ta
5. C'est le hamster d'Ania. C'est ___ hamster.
a. son b. ses c. sa d. ta
6. Pourquoi est-elle avec ___ chats?
a. tes b. son c. ton d. ta
7. C'est le cahier de Pierre. C'est ___ cahier.
a. son b. ses c. sa d. ta
8. Pierre est chez lui. Il est dans ___ maison.
a. son b. ses c. sa d. ta

ĆWICZENIE 2. Wskaż właściwą formę, aby utworzyć zdanie. Uważaj! Czasami może ci się wydawać, iż więcej niż jedna forma jest poprawna. Przyjrzyj się uważnie pisowni!

1. ___ est-il à Paris?
a. Comment b. Pourquoi c. Où
2. ___ joue-t-elle avec les chats?
a. Comment b. Pour quoi c. Ou
3. ___ est-il?
a. Quel b. Pourquoi c. Où
4. ___ es-tu?
a. Comment b. Pourquoi c. Où
5. ___ est-il chez elle?
a. Comment b. Pourquoi c. Où
6. ___ âge as-tu?
a. Quel b. Pourquoi c. Où

ĆWICZENIE 3. Dopisz odpowiedni przymiotnik dzierżawczy (w nawiasie podano formę polską posiadacza danego przedmiotu).

1. ___ mari (jej)
2. ___ femme (jego)

3. ___ maison (jego/jej)
4. ___ table (jego/jej)
5. ___ cahier (jego/jej)
6. ___ livre (jego/jej)
7. ___ ami (jego/jej)
8. ___ ami (twój)
9. ___ veste (moja)
10. ___ pantalon (twoje)

ĆWICZENIE 4. Wstaw poprawny rodzajnik.

1. Elle aime ___ animaux.
2. Elle aime ___ chien de son mari.
3. Il aime ___ livres.
4. Ils aiment ___ Anglaises.
5. Elles aiment ___ robes.
6. Il aime ___ chat de sa femme.

ĆWICZENIE 5. Wstaw podany w bezokoliczniku czasownik w odpowiedniej formie.

1. _____-t-il avec moi? (jouer)
2. _____-t-il les animaux? (aimer)
3. Il _____ avec sa femme. (travailler)
4. Il _____ sa maison. (habiter)
5. Tu _____ avec moi. (travailler)
6. J'_____ une grande maison. (habiter)
7. _____-t-elle avec toi? (jouer)